

A BUVIPLANT-C ALKALMAZÁSA FEHÉRNÝÁR CSEMÉTENEVELÉSÉNél

LEMMER JÓZSEFNÉ

Egyre nehezebb megfelelő mennyiségű és minőségű istállótrágya beszerzése az erdészeti csemetekertekben, a lombcsemeték megneveléséhez. Kiegészítésnek feltétlenül alkalmazni kell a nagy tápanyagigényű csemeték — ilyen a fehérynár is — megneveléséhez megfelelő minőségű műtrágyát. Csak így tudjuk megnevelni a technológiai követelményeknek megfelelő méretű csemetéket az erdősítésekhez.

A fehérynár csemete megnevelése nagyon költség- és munkaigényes. Ezért egy csemetekertben nem tudjuk — a fizikai munkaerőhiány miatt sem — a szükséges csemetét megnevelni. Alkalmazkodni kell a más-más talajadottságokhoz és a csemetenevelési technológiát annak megfelelően kell kialakítani. Olyan lassan ható műtrágyát szeretnénk alkalmazni, amit növekedéséhez az egész vegetációs időszak alatt folyamatosan hasznosít a csemete. A leírtak szükségessé teszik a lehetőségek megkeresését olyan műtrágya alkalmazására, melynek segítségével egy vegetációs időszak alatt olyan mennyiségű és minőségű fehérynár csemetét tudunk megnevelni, amely a szükséges erdősítéstechnológiai kívánalmaknak minden szempontból megfelel.

Ilyen céllal kezdtük meg az érdeklődést műtrágyavásárlás céljából a Budapesti Vegyiműveknél, ahol lehetőséget kaptunk a *Buviplant—C* műtrágya erdészeti csemetekertben kísérletként történő felhasználására.

A *Buviplant—C* tartós hatású, egyenletesen bomló műtrágya-készítmény. A fehérynár csemete — melynek termeléséhez alkalmaztuk — rendszeres öntözést kíván nevelése folyamán. Így a víz hatására a vegetációs időszakban jól tudja hatását kifejteni az alkalmazott műtrágya.

A *Buviplant—C* hatóanyagtartalma: N 22⁰/₀, P₂O₅ 11³/₀, K₂O 11⁰/₀ Mg 4⁰/₀, Fe 0,05⁰/₀, Ph 0,2⁰/₀, Cu 0,04³/₀ Zn 0,1⁰/₀ B 0,05⁰/₀.

A készítmény örlemény formájában állt rendelkezésünkre, a kísérletet a solti csemetekertben végeztük már második évben. A solti csemetekert közvetlenül a Duna mellékága mentén fekszik, nyugaton a Duna mellékága, északon erdő, keletről és délről mezőgazdasági terület határolja. A termőhelyi adottságokat két fontos tényező határozza meg, egyik a Duna közelsége, másik a földrajzi fekvése. A csemetekert az Alföld száraz klímájához tartozik. A Duna közelsége azonban jelentős mikroklimatikus hatással van, mely csemetenevelés tekintetében a termőhelyet kedvezőbbé teszi. Az évi csapadékösszeg 560—600 mm. Ez alföldi vonatkozásban jónak mondható. A vegetációs időszakban lehullott csapadék mennyisége 300 mm körül van. A hőmérsékleti viszonyok általában az Alföld központi jellegét mutatják, de a hőmérsékleti minimumok valamivel szelidebbek. Ez azt jelenti, hogy ritkábban fenyeget a kései fagy. Nagyobb gyakorisággal jelentkezik a korai fagy. Ez azonban a csemetenevelés eredményét már nem befolyásolja. A csemetekert klímája hőmérséklet

tekintetében tehát kedvező. Legnagyobb gyakorisággal az északi és déli irányú szél fordul elő. Igen gyakoriak a nyugatias irányú szelek, főleg a nyári hónapokban. Ez a Duna és a parti szárazföld eltérő hőmérsékletű légtömegének helyi mozgásából ered. A keleties szél ritka.

A csemetekert talajának kialakulásában a Duna volt döntő hatással, mivel annak öntésanyagából keletkezett. Ez a hatás napjainkban is tart. Így a csemetekert talaja dunai meszes öntéstalaj, eltemetett humuszos öntésrétegekkel. A humusztartalom közepesnek, jónak mondható, 1,7—4%-os értéket képvisel.

A fehérynár vetésterületének talajvizsgálati adatai

1. táblázat

A minta jelzése	K ₁	pH KCl-os	CaCO ₃ %	Humusz %	Al-oldható	
					P ₂ O ₅	K ₂ O
mg/100 g						
Feltalaj átlag	47	7,3	12,5	3,2	13	21

A *Buviolant*—C műtrágyából 120 kg-ot juttattunk ki 0,60 ha területre. A műtrágyát néhány nappal vetés előtt — május elején — szórtuk ki. A továbbiakban a vetést és a csemete nevelését az eddigi gyakorlat szerint, a csemete igényeinek megfelelően végeztük.

Az eredmények ismertetése

A csemeteleltározást szeptember hónap utolsó napjaiban az eddig bevált módszerrel végeztük.

A csemete a 2. táblázat szerint nevelődött meg a műtrágyával kezelt és kezeletlen területen.

A megnevelt fehérynár csemete a Buviolant—C műtrágyával kezelt és kezeletlen területen (1982—83. év átlaga)

2. táblázat

Buviolant—C műtrágyával kezelt területen megnevelt csemete		A nem műtrágyázott területen megnevelt csemete	
1 fm-en	1 hektáron	1 fm-en	1 hektáron
51,5 db	573,4 edb	45,2 db	501,5 edb

Az 1 fm-en megnevelt csemete légszáraz súlya (g)

Év	Műtrágyával kezelt területen	Nem műtrágyázott területen
1982	538 g	366 g
1983	629 g	425 g

A csemete átlagmagassága (cm)

Év	Műtrágyával kezelt területen	Nem műtrágyázott területen
1982	109,8	78,1
1983	89,6	76,6

Az eredmények értékelése

A közölt adatokból kitűnik, hogy 1982-ben és 1983-ban is volt pozitív eredménye a *Buviplant*—C műtrágya alkalmazásának. A kontroll területen is megnevelődött a betervezett csemetemennyiség, azonban mennyiségben és méretben lemaradt a kezelt területen megnevelődött csemetétől.

A méretbeni és darabszámiban eltérés gazdaságilag igen lényeges.

Az erdősítési, fásítási technológiák egyes termőhelyeken méretes, minőségi csemetét igényelnek. Gyakran társzadáságok is nagyobb méretű csemetét rendelnek fásításukhoz, erdősítésükhöz.

További leszűrhető eredmények:

- Az eredmények közé sorolható az a tapasztalat, hogy rendszeres öntözés következtében a műtrágya gyorsabban tudja kifejteni hatását. Ez tapasztalható volt különösen a csemete földfeletti részének gyorsabb növekedésén.
- A kísérleti műtrágya alkalmazása egyszerűbb az eddig alkalmazott módszereknél, mivel csak egyszer, vetés előtt kell kijuttatni a talajra. Az eddigi gyakorlat szerint ugyanis a műtrágyát is, a levéltrágyát is többszöri alkalommal juttattuk ki a talajra, illetve a csemeték leveleire.
- Eredmény és nem elhanyagolható pozitív eredmény az is, hogy a *Buviplant*—C műtrágyával kezelt területen a csemeték egészségesek voltak. Rozsdagomba nem támadta meg a leveleket, ami egyébként gyakran előfordul a fehérynár levelein a nyár második felében.
- A műtrágya egyenletesen hatott, így a hajtások összfel beértek.

Az erdőművelés egymaga nem képes az erdőpusztulás megakadályozására — alapította meg az Osztrák Erdészeti Egyesület Erdőművelési Bizottsága. Az AFZtg 1984. márciusi számában kiemelik, hogy az erdőgazdaságnak nincsen gyógyszere az erdőpusztulással szemben. Sem a trágyázás, sem a rezisztenciánemesítés nem járt eddig eredménnyel. Az elpusztult erdők helyét abban a reményben kell gyorsan felújítani, hogy a fiatalosok túléljék a jelenlegi káros környezeti megterhelést. A határokon átlépő immisziós hatások ellen a legjobb erdőművelés sem képes védelmet nyújtani. A fenyők kevésbé ellenállóak, mint a lombos fajok. Gyors technikai beavatkozásra van szükség, mert ellenkező esetben hamarosan üres területek lesznek a természet ajándékát jelentő erdők helyén. Az erdők nagyrésze a környezeti károk megszüntetése, vagy jelentős mérséklése esetén gyorsan regenerálódnak.

A jövőben az eddigieknél is nagyobb figyelmet kell fordítani a termőhelynek megfelelő származású fajokra. Természetszerű faállományokat kell létesíteni! A lombos fajok felkarolása, a természetes felújítás növelése, a vadkárcsökkentés, a következetes erdőnevelés, a védősávok létesítése egyaránt segíthet a jövő gondjainak megoldásában. Halaszthatatlan a céltudatos átfogó kutatás. Valamennyi tevékenység e körben is az emberiséget szolgálja. Az immisziós károkat illető fogékonysági láncban a vizet a talaj, a talajt a fa és a fát az ember követi. Jelenleg már a talaj—fa stádiumnál tartunk. Mi lesz ezután? Rövidtávon minden erdőművelési intézkedésnél többet segít az erdészek nyilvános fellépése az ügyben. El kell egyszer hagyniuk a „csendes erdőt” és félreérthetetlenül küzdeniük kell a káros anyagok kémiai-technikai úton való eltávolításáért, mert csak ez a hatékony megoldás.

(Ref.: dr. Solymos R.)

Olajozás nélküli láncfűrész szerkesztettek Münchenben. A lánc nem a vezetőléc hornyában siklik, hanem — mint a kerékpáron — szabadon fut két csillagkerék és a lánc tartó léccsúcson elhelyezett görgő körül. A tartóléc lapockacsontra hasonlít, el is nevezték „csont lécc” láncfűrésznek. A szerkezet szabadalmi védelem alatt áll mint találmány, prototípusa igen jól mutatkozott be, minősítésével most az NSZK erdei munkáknak és technikának tanácsa (Kuratorium für Waldarbeit und Forstechnik) foglalkozik.

(AFZt 1984. 7. Ref.: Jérôme R.)